
EEN ONBEKENDE *ERYTHROLAMPRUS*SOORT UIT SURINAME.

Door: A. Abuys, Jukwerderweg 31, 9901 GL Appingedam. (tel. 05960-25744)

Inhoud: Inleiding - Genus *Erythrolamprus* - *Erythrolamprus* in Suriname - Schubgegevens - Onbekende *Erythrolamprus* - Literatuur.

INLEIDING

Tijdens mijn herpetologische safari in Suriname (1980), kreeg ik de gelegenheid om een kijkje te nemen bij de verzameling slangen van de dierenhandelaar T. Henzen. In deze verzameling trof ik een exemplaar aan met een koraalslangachtig kleurenpatroon. Het dier stond op de verkooplijst, maar gelukkig kon ik het nog fotograferen voordat het naar een onbekende bestemming verdween. Eenmaal terug in Nederland liet ik de dia van dit dier zien aan o.a. dr. M.S. Hoogmoed, die mij suggereerde dat het zeer waarschijnlijk een *Erythrolamprus*-soort kon zijn. Nadat ik dit genus en haar soorten en ondersoorten wat beter bestudeerd had, kwam ik tot dezelfde conclusie. Bovendien heb ik het vermoeden dat bovengenoemde slang een geheel nieuwe en nog niet eerder beschreven soort is.

GENUS *ERYTHROLAMPRUS*

Ter oriëntatie en ter vergelijking eerst wat gegevens over het genus en over de tot nu toe enige bekende soort uit Suriname: Algemene gegevens en kenmerken van het genus *Erythrolamprus* (Wagler, 1830).

Kop: de kleine kop gaat met een nauwelijks merkbare versmalling over in de stevige nek. De ogen zijn klein en voorzien van ronde pupillen.

Romp: het zijn kleine slangen met een cilindervormig lichaam, voorzien van gladde schubben zonder apicale putjes.

Staart: de staart is kort.

Biotoop: het leefgebied is de bosbodem van zowel savannebos, als het wat hoger gelegen regenbos, maar wel het liefst in de buurt van water. De randgebieden tussen bos en natte rijstvelden zijn eveneens belangrijke jachtterreinen.

Over het algemeen leven de slangen van dit genus in hetzelfde biotoop als de zeer giftige *Micrurus*soorten (koraalslangen). Omdat zij er ook nog veel op lijken, zou men hier kunnen spreken van mimicry.

Leefwijze: het is een semi-subterrestrische nachtjager, die o.a. al woelend in de humuslaag zijn prooi opspoort. Dit genus schijnt ook het water als jachtgebied niet te mijden, daar het rijstaaltje *Synbranchus* ook tot het voedselpakket behoort (Beebe, 1946).

Voeding: het voedsel bestaat uit kleine slangen (ook de eigen soort), aardwormen, hagedissen, kikkers, insecten (o.a. kreukels) en rijstaaltjes *Synbranchus*.

Voortplanting: dit genus is ovipaar.

Bijzonderheden: Over het algemeen lijkt dit genus niet agressief, maar individuen kunnen echter onverwachts uitvallen.

De meeste soorten van dit genus lijken veel op bepaalde soorten van het giftige genus *Micrurus*. Een opvallend kenmerk, dat ook specifiek is voor de echte koraalslangen, zijn de complete (rondom) lopende ringbanden in 3 verschillende kleuren. De *Erythrolamprus*soort uit Suriname is echter makkelijk te onderscheiden van de *Micrurus*soor-

---

ten uit ditzelfde gebied, door een bepaalde combinatie van de zwart en wit gekleurde banden. Bovengenoemde *Erythrolamprus*soort (en de meeste andere soorten) heeft (hebben) altijd maar één witte ringband midden in het zwart waardoor dit in twee gelijke delen wordt gescheiden. De meeste (echte) koraalslangen uit Suriname hebben een brede zwarte ringband die door twee witte ringbanden wordt verdeeld in drie delen (de zogenaamde triad). Een enkele van deze *Micrurus*soorten wijkt wat af en heeft een brede zwarte band, die aan beide zijden begrensd wordt door een heel smalle witte ringband. In alle gevallen, zowel bij *Erythrolamprus* als bij bovengenoemde *Micrurus*vormen, worden de zwart-wit-combinaties weer gescheiden door rode ringbanden. Hoe het ook zij, voor een snelle herkenning van *Erythrolamprus*soort(-en) uit Suriname, is het kenmerk: één witte (smalle of brede) ringband, die de scheiding vormt tussen twee brede zwarte ringbanden.

ERYTHROLAMPRUS IN SURINAME

De (tot nu toe) enige bekende soort uit Suriname is: *Erythrolamprus aesculapii* (Linnaeus, 1766).

Nederlandse naam: (Amazones) Valse koraalslang. Engelse naam: False coral snake, Necklace snake. Surinaamse naam: Krarasneki. Maximum lengte: ongeveer 100 cm. Kenmerken: over het algemeen zijn de ringbanden van deze soort niet zo gelijkmatig als bij de koraalslangsoorten. De zwarte ringbanden zijn vertebraal het breedst o.a., maar naar de ventrale kant toe worden zij smaller. Het gevolg hiervan is, dat de overige banden (zowel de witte als de rode) net andersom in breedte kunnen verschillen,

---

n.1. vertebraal iets smaller dan ventraal. In deze ongelijkmatigheid kunnen echter per individu ook nog wat verschillen zijn. Bij de één is het duidelijk aanwezig, terwijl bij de ander er nauwelijks sprake van is. Ook de gemiddelde breedte van elke soort band (zwart, wit of rood) kan per individu een 0,5 tot 1 schublenkte verschillen. Een exemplaar uit Bronsweg had tamelijk regelmatige banden. Hieronder volgt de beschrijving van dit exemplaar: de paarsgevijs gerangschikte zwarte banden zijn 5 tot 6,5 schublenkten breed, terwijl de daar tussenliggende witte ringband ca. 2,5 tot 3 schublenkten breed is. De rode banden zijn het breedst en variëren tussen de 7 en 8 schublenkten. Bij dit exemplaar hadden de meeste (dus niet alle) rode schubben een zwart vlekje op de punt. De snuit is middelbruin, terwijl de eerste witte band over de pariëtale schilden loopt. De daarop volgende zwarte band bij dit exemplaar is niet volledig gevormd en is nog maar net zichtbaar als een zwarte rand van ca. 1,5 schublenkte breed. Het gevolg is, dat de eerste rode band een stuk breder is dan de rest.

Een jong exemplaar (juveniel; zie ook foto) uit de omgeving van het Bosbivak te Zandert had niet zulke regelmatige banden: op de vertebrale lijn (midden-ruglijn) zijn de zwarte banden het breedst, ca. 4 tot 5 schublenkten, maar naar de ventrale rand toe worden zij iets smaller en zijn daar ongeveer 2,5 tot 3 schublenkten breed. De witte banden zijn vertebraal juist het smalst en maar 1 tot 1,5 schublenkten breed, terwijl zij naar de ventrale rand toe breder worden en daar 2 tot 3 schublenkten breed zijn. De rode banden zijn ook bij dit exemplaar over het algemeen het breedst, maar ook hier is er een verloop

Foto 1: *Erythrolamprus aesculapii aesculapii*.
Foto W. Eriks.

Foto 2: *Erythrolamprus* species, Kwamalasamoetoe,
Suriname. Foto A. Abuys.

---

van breedte bij de betreffende band zelf. Vertebraal zijn de rode banden ca. 5 schubblengten breed, dus nog even breed als de zwarte banden, maar naar de ventrale rand toe worden zij breder (terwijl de zwarte banden juist smaller worden) en zijn daar ca. 6 tot 7 schubblengten breed. De snuit van dit jonge exemplaar is hier wat lichter van kleur, gelig bruin. De eerste lichte (pariëtale) band is hier niet wit, maar oranje-geel. Vermoedelijk zal deze band geleidelijk naar wit overgaan bij het ouder worden.

SCHUBGEGEVENS (Lancini, 1979).

Preoculaar schild: 1; postoculaire schilden: 2; loreaal schild aanwezig; supralabiaale schilden : 7 (3e en 4e raken de oogrand); sublabiale schilden: 9; temporale schilden: 1+2; dorsale schubben: 15 rijen rondom middenlichaam (gladde schubben, zonder apicale puntjes); ventrale schubben: 173 tot 198; subcaudale schubben: 31 tot 49 (in 2 rijen); anale schub: gedeeld; maxillaire tanden: ca. 11 + diastema + 2 (opistogliefe, met 2 vergrote achtergeplaatste tanden, voorzien van een gifgroef en door een ruimte gescheiden van de overige tanden).

ONBEKENDE *ERYTHROLAMPRUS*

Ter vergelijking de gegevens van de onbekende slang: *Erythrolamprusspecies*, Nederlandse naam: Surinaamse valse koraalslang. Lengte : ca. 60 cm. Kenmerken: het kenmerk van het genus, twee zwarte ringbanden van elkaar gescheiden door een witte band, is ook hier weer aanwezig. Een opvallend verschil echter met

Erythrolamprus aesculapii is de breedte van zowel de witte als de rode banden. De witte banden van deze onbekende slang zijn erg smal en net (soms zelfs minder dan) 0,5 schubblengten breed. De rode banden (bij *Erythrolamprus aesculapii* het breedst van alle andere banden) zijn hier veel smaller, zelfs smaller dan de zwarte banden, en slechts 1 tot 2,5 schubblengten breed. De zwarte banden zijn het breedst bij deze soorten, ca. 5 tot 6,5 schubblengten, wat maar weinig verschilt met *Erythrolamprus aesculapii*.

Schubgegevens: helaas niet ter beschikking. Vindplaats: Kwamalasamoetoe, Suriname. Om het verschil in de kenmerken tussen *Erythrolamprus a. aesculapii* en de onbekende soort wat overzichtelijk te maken, zijn deze in tabelvorm naar elkaar geplaatst: kenmerken:

	<i>E. a. aesculapii</i>	<i>Erythrolamprussp.</i>
snuitspunt	bruin	wit
zwart-wit-zwart-combinatie	12x	18x
breedte witte banden	lengte van 2 à 3 schubben	lengte van 0,3 à 0,5 schubben
breedte zwarte banden	lengte van 4 à 6 schubben	lengte van 5,5 à 6,5 schubben
breedte rode banden	lengte van 6 à 8 schubben	lengte van 1,0 à 2,5 schubben

Zoals hierboven wordt aangetoond is er een groot verschil tussen *Erythrolamprus a. aesculapii* en het onbekende exemplaar uit Kwamalasamoetoe. Naar mijn weten is deze vorm nog niet eerder beschreven en kan ik stellen dat we hier vrijwel zeker met een nieuwe soort te maken hebben.

LITERATUUR

-
- Abuys, A. (1983). De slangen van Suriname, deel VIII: subfamilie *Xenodontinae* (genera *Erythrolamprus*, *Helicops* en *Hydrodynastes*.
Litteratura Serpentium: Vol. 3, no. 6, 227-229.
- Chippaux, J.Ph. (1986). Les Serpents de la Guyane française (Faune Tropicale XXVII).
- Cunha, O.R. da en Nascimento, F.P. (1978). Ofidios da amazônia: X-as cobras da região leste do Para. Museu Paraense Emilio Goeldi; Publicações Avulsas no. 31 (Belém-Para-Brasil, 1978)
- Editions de l'Orstom-.Lancini, V., A.R. (1979). Serpientes de Venezuela.
- Freiberg, M. (1982). Snakes of South America.
- Grzimek, B. (1971). Het leven der dieren; deel VI, Reptielen.
- Obst, F.J. (1984). Lexikon der Terraristik und Herpetologie.
- Peters, J.A. en Orejas-Miranda, B. (1970). Catalogue of the Neotropical Squamata: Part I. Snakes. Smithsonian Inst. Press, Washington, Bull. 297.
- Roze, J.A. (1966). La taxonomia y zoogeografia de los ofidios de Venezuela.